

DELAVSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana VII, Zadružni dom — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 16.

Sobota, 25. februarja 1933.

Leto VIII.

Mednarodnost delavstva.

Mednarodnost ni tako velik greh, kakor to nekateri trdijo. Če se delavec sklicuje na mednarodnost, češ, da so delavski socialno-politični interesi povsod enaki, se mu to pogostoma očita kot izdajstvo. Obenem pa vidimo, da je kapitalizem mednarodni, da so vse cerkve bolj ali manj mednarodne po svojih razmerah in da se tudi države jako mnogo ukvarjajo z mednarodno politiko. Če imajo države, kapitalisti (banke, trusti, karteli) in cerkve mednarodne interese, ima take interese tembolj delavstvo, ker ima sicer le malo ali pa nič družabnih pravic. Načelu namreč, da je delavec v družbi orodje ali stroj, se delavstvo nikakor ne more pridruževati, ker bi se s tem odreklo svoji pravici do eksistence in članstvu človeške družbe. Zato so mednarodni odnosi med delavstvom vsega sveta moralno bolj upravičeni, kakor katerikoli drugi mednarodni stiki in sodelovanje.

K mednarodnosti pa še danes prav posebno silijo razmere. Nezaupenost, nastop reakcije, imperialistično hujskanje, ropanje narodnih pravic! To so same stvari, ki kategorično velejajo, da mora delavstvo vsa ta zla preprečiti s svojo mednarodno silo, ki je utemeljena v naravi razvoja in tudi moralno. Ali naj delavstvo vrže puško v koruzo in pomoli roke, da ga reakcija oklene? To ne bi bilo prav, to bi bilo izdajstvo človečanstva.

Zato smo mednarodni, ne da bi izdajali svojo narodnost, kakor to dela vsa kapitalistična reakcija, marveč za to, da čuvamo razvoj, napredek in socialne pravice — vseh narodov.

Nerazumljivo nam je zaradi tega, da bi se moglo med delavstvom porajati drugačno mnenje; nerazumljivo, če bi hotelo organizirano delavstvo to veliko mednarodno misijo omalovaževati ali se ji izneveriti. Dogodki v Italiji so v velikem delu posledica delavskega razcepa. V prav akutnem stadiju se sedaj nahajata Nemčija in Avstrija. V obeh deželah se vse delavstvo združuje, da prepreči najhujše. V obeh deželah reflektira delavstvo na delavsko mednarodno pomoč, ki obenem bdi nad dogodki.

To so torej tako važni argumenti za svetovno delavsko solidarnost, da bi morali smatrati v delavskih vrstah vsakršno kršitev mednarodnosti v tem smislu za najhujši zločin nad delavskim razredom, ker bi se sicer izolirali tudi mednarodne politike.

Socialistična delavska internacionala za borbo proti fašizmu in vojni.

Francoski socialistični list »Populaire« poroča iz Züricha, da je Socialistična delavska internacionala z ozirom na naraščajočo nevarnost reakcije in vojno nevarnost izjavila, da je pripravljena razgovarjati se s komunistično internacionalo glede skupnega nastopanja, pod pogojem seveda, da bi le-ta res hotela skupen nastop.

V posebnem oklicu z dne 19. februarja tajništva Socialistične delavske internacionala, ki je zborovalo dne 18. in 19. februarja v Zürichu, poziva tajništvo delavstvo vsega sveta na borbo proti fašizmu in vojni nevarnosti.

Glavni vzrok rudarske bede.

Neurejen konzum premoga je vzrok krize v privatnih rudnikih Dravske banovine.

Dan za dnevom se slišijo obupnejši klici iz naših največjih rudarskih revirjev Trboveljske družbe. Odpuščenje in upokojevanje delavstva je na dnevnem redu. Praznovanje šihov se stopnjuje od leta do leta. Beda in obubožanost delavstva ter ostalega prebivalstva gre že v skrajnost. A k vsemu temu prihajajo še hujše vesti, ki dajo razumeti, da bo TPD, ako ne bo dobila več naročil, primorana gotove rudnike ustaviti popolnoma in delavstvo odpustiti. Grozna je beda že sedaj; večina delavstva strda že dobesedno in grozi še hujše. Kaj bo iz tega!

In kaj je vzrok temu? V splošno bi se reklo: vzrok je vsesplošna kriza. Da, ali to je le delen vzrok, ne pa glavni. In ravno to je, kar dela skrajno nezadovoljstvo med prizadetimi, ker vedo, da bi lahko posledice krize

Za proračunsko leto	1929/30	1930/31	1931/32	1932/33	1932/33
Državni rudniki	28%	36.3%	35.5%	36.7%	45.1%
Ostali rudniki	29%	35.9%	35.2%	37.1%	34.0%
Rudniki Dravske banovine TPD	43%	27.8%	29.3%	26.2%	20.9%

Iz te tabele je razvidno, da so padla naročila državnih železnic pri TPD napram letu 1929 za 22.1% in naročila pri drž. rudnikih pa so se v istem času zvišala za 17.1%. Če sedaj vzamemo, da je tudi splošna produkcija v državi vsled gospodarske krize v letu 1932 padla na 73.24% napram letu 1929 in da je tudi konzum premoga na železnicah padel na 74.9%, potem bi po ključu iz leta 1929 morala TPD v tem letu dobavljati drž. železnicam še vedno 700.000 ton, napram 920.697 tonam v letu 1929, a dobavljala je samo še 365.000 ton; torej 335.000 ton manj. V tem tiči glavni vzrok vsega zla v revirjih TPD.

Rudarji pa so napravili v letu 1929 pri 8184 zaposlenih 2.565.136 šihov, v letu 1930 pri 6796 zaposlenih 1.847.724, v letu 1931 pri 6007 zaposlenih 1.497.676, v letu 1932 pa še pri samo 4885 zaposlenih le 1.217.293 šihov. Torej od leta 1929 do 1. jan. 1933 se je pri TPD reduciralo 3299 delavcev, kolikor jih je še ostalo, pa so izgubili samo v lanskem letu 555.000 šihov, kar pomeni izgubo na zaslužku 28 milijonov dinarjev. Celokupna izguba na zaslužku od leta 1929 pa do konca leta 1932 znaša nad 70 milijonov dinarjev.

To je končni rezultat naše zgre-

bile veliko manjše, če bi bila gospodarska politika v pravilni razdelitvi konzuma premoga drugačna.

V letu 1929 je znašala celokupna produkcija premoga v državi 5.6 milijona ton. Od tega se je produciralo v rudnikih TPD 1.9 milijona ton, kar znači 34% od celokupne produkcije v državi. Leta 1932 je znašala produkcija premoga v državi še 4.1 milijona ton, to je padec napram letu 1929 za 26.76%. Produkcija rudnikov TPD pa je znašala v letu 1932 še samo 1 milijon ton, kar pomeni padec napram letu 1929 za 47.40%.

Tako produkcija. Kako pa izgleda konzum te produkcije? Kakor povsod, kjer ima država predvsem agrarni značaj, tako so tudi pri nas železnice glavni konzument premoga. Kako pa izgledajo premožovna naročila državnih železnic?

šene gospodarske politike. Naj se trdi kar se hoče, 2500 brezposelnih rudarjev ne vstevši njih družine, so žrtve tega postopanja. Zakaj kljub temu, da smo v začetku rekli, da je del tega kriva splošna gospodarska stagnacija, bi se moglo pri pravilni razdelitvi naročil premoga pri sedanjem praznovanju šihov zaposliti še 1846 delavcev. Če bi pa ostalo pri sedanjem številu delavstva, bi mogel vsak poedinec na leto napraviti do 110 šihov več. To je 310 šihov namesto sedanjih 198.

Nismo zgoraj navedenega napisali, da bi kdo mislil, da se predvsem zanimamo za koristi TPD. Ne, nikakor ne! Nasprotno, mi vemo, da TPD na vse mogoče načine pritiska na delavstvo, da si poveča svoj dobiček kolikor moč. Da, mi vemo celo to, da storitev delavstva kljub praznovanju zelo raste. Ali povedati smo morali, da bo naša javnost in merodajni krogi sprevideli, da je taka gospodarska politika nezdrava, če se lastnim državljanom ogroža njih eksistenca in ruši gospodarske temelje velikemu delu države, med tem, ko inozemski kapital mirno čaka brez vseh žrtev, da bo v gotovem času zopet mogel v še povečani meri izkoristiti svoj položaj na račun naše celokupnosti.

vidimo zadnjo in največjo rezervo sile Bavarske. Bavarski kralj je najboljši jamstvo za ohranitev bavarske države. Če bo kdo v Berlinu hotel jemati Bavarski pravice, bo vedela, kaj ji je storiti.

Francoski socialisti o hirtenberški aferi.

Socialistični »Populaire« pravi, da naj Francija takoj objavi noto Avstriji, zakaj, ne gre, da bi se tiho tapstvo orožja s tajno diplomacijo med tremi vladami (Francija, Anglija in Avstrija) lepo mirno likvidiralo. Krivda kanclerja Dollfusa se ne da oporekati, toda avstrijska vlada ni edini krivec. Če se ne namerava afe-re zakriti in če obstoja volja, da se take stvari ne bodo ponavljale, tedaj je treba vse krivce brez izjeme poklicati na odgovornost pred svet Društva narodov.

Vojna na Daljnem vzhodu.

Japonska izstopa iz Društva narodov. — Kritičen položaj za Društvo narodov in razorožitveno konferenco.

Japonska odločno odklanja intervencijo Društva narodov ter je napovedala vojno Kitajski. Dve leti se že vrše boji, ustanovljena je bila mandžurska republika, a Japonska tudi sedaj odklanja mednarodno intervencijo, češ, da hoče imeti svobodne roke v svoji imperialistični politiki, ki ji je potrebna zaradi preobljudečnosti dežele in tujega trga.

Društvo narodov bi moralo imeti dovolj avtoritete, da bi preprečilo novo klanje, ki se sedaj pričinja z vsemi grozovitostmi v Aziji. Japonska je soustanoviteljica Društva narodov, a sedaj zapušča svojega otroka. Mogoče je to le zato, ker ima v Društvu narodov samem močnejše zaščitnice, ki iz profitorskih namenov nočejo podpreti stremljenja Društva narodov. Predvsem Anglija dobavlja vojni material Japonski. Anglija se je dogovorila z Japonsko, da ji ne bo nasprotovala, če dobi protektorat nad Tibetom. To so tako jasne stvari, da ne more biti dvoma, da je japonsko-kitajska vojna prav tako brutalno in krvoločno delo kapitalističnih krogov, ki imajo hegemonijo v velikih kapitalističnih državah. Tudi angleški listi (»Daily Telegraph« itd.) trdijo, da je obstoj Društva narodov v nevarnosti, če bi hotelo intervenirati v Aziji v prid miru. Enako, pravi, utegne razvoj v Aziji močno ovirati uspešno delo razorožitvene konference.

Zedinjene države opazujejo dogodke ter čakajo, kaj poreče Društvo narodov.

Društvo narodov ima te dni sejo in bo poročilo devetnajstice glede japonsko-kitajskega spora vzelo na znanje ter posebej razpravljalo o japonskem ultimativnem predlogu, da se mora neodvisnost Mandžurije brezpogojno priznati. V tem smislu bo Društvo narodov najbrže formuliralo tudi svoj sklep, ker z mednarodno arbitražo ali veljavnimi dogovori ne bo moglo prodreti, ker merodajne sile niso enotnega naziranja. Mnogo je odvisno od Društva narodov. Napetost, šovinistično hujskanje na Japonskem in Kitajskem je nevaren pojav, ki grozi, da vname prav velik požar.

Društvo narodov se nahaja sedaj v težki preizkušnji. Dokazalo bo, kaj velja kapitalistična diplomacija v mednarodni politiki.

Žal, da je tam še tako malo mednarodno-demokratskega duha.

Kaj je tehnološka nezaposlenost.

Povsem je jasno, da je vzrok velike nezaposlenosti napredek strojev in mehanizacija izdelovanja, to je tehnična izpopolnitev v industriji in poljedelstvu. Stroji so izpodrinili delavca, ne da bi se bil skrajšal tudi delovni čas in produkcija se je vršila nesmotreno. Z nezaposlenostjo je padel konzum. Stroji in mehanična oprema tovarnen ni konzument. Ljudje žive v bedi in danes stoje že tudi stroji. Logična posledica tehniškega napredka je torej nezaposlenost. Nezaposlenost pa skrbi kapitalistične kroge, ker končno mora priti konec tega stanja, zato študirajo, če ne bi kazalo vsaj »po možnosti« uvajati več ročnega dela, kar bi omililo sedanje stanje in utrdilo kapitalizem.

Volilne liste za nemški državni zbor.

Volilni odbor je odobril:

1. nacionalno-socialistično listo;
2. socialno-demokratsko; 3. komunistično; 4. nemški centum; 5. fronto črno-rdeče-belo; 6. bavarsko ljudsko stranko; 8. nemško ljudsko stranko, kršč. soc. (evangeljsko), nemško kmetiško, nemško hanov. stranko; 11. vrttembergško kmetiško stranko.

Skoraj iste liste je odobril tudi volilni odbor za pruski deželni zbor, samo, da socialnim demokratom ni dovolil volilne kooperacije s kmetijskim gibanjem.

Znak reakcije v Nemčiji. Bavarski ministrski predsednik Held je napisal v obrambo federalistične Nemčije članek, v katerem pravi: V monarhističnem mišljenju in uresničenju

Centrala čehoslovaških strokovnih organizacij.

600.000 strokovno organiziranih.

Na Čehoslovaškem so svobodne delavske strokovne organizacije jako lepo razvite. Tu posnemamo nekaj podatkov iz poročila združene strok. centrale Čehoslovaške za leto 1933.

Koncem leta 1930 je bilo priključenih centrali 67 zvez s 575.863 člani in koncem leta 1931 66 zvez s 611.277 člani. Na čeških 46 zvez pripada 393.231 članov, na nemških 20 zvez pa 218.046 članov. Na novo se je ustanovilo zveze godbenikov. Zveza zavarovalniških nameščencev se je združila z zvezo privatnih nameščencev. Strokovna centrala se je jako trudila za spojitve sorodnih organizacij.

Strokovne organizacije imajo 27 okrožnih medstrokovnih odborov (svetov), 50 okrajnih in 54 krajevnih odborov.

Mnogo skrbi je prizadejala strokovnim organizacijam nezaposlenost. V decembru 1930 je bilo 315.515, v decembru 1931 pa že 600.698 nezaposlenih. Število se je torej več kot podvojilo.

Z ozirom na ta neugodni položaj je deželna centrala delovala na to, da vodi vlada širšo investicijsko politiko, dalje na to, da se odpravijo ovire, ki omejujejo svobodno trgovino ter s tem pospešujejo nezaposlenost. Z ozirom na neenake prejemke, ki so tudi vzrok krize, je centrala zahtevala, da se prejemki pravično obdavčijo, ker je davčno breme krivično razdeljeno. V tem oziru je dosegla tudi znaten uspeh, ko so bili prejemki nad 30.000 čk (ca. 50.000 Din) na leto z zakonom z dne 28. novembra 1931 obdavčeni s 6—30%. Razen tega je bil z zakonom zvišan davek na tantijeme od 200 do 300%.

Centrala je sodelovala pri mnogih mezdniških akcijah. Zveze so imele 254 stavk in izporov, v katere je bilo zapletenih 49.508 delavcev. Nekaj sto mezdniških gibanj se je pa izvedlo mirnim potom. Centrala je sporazumno z zvezami izdelala novelo k socialnozavarovalnemu zakonu, ki zlasti odpravlja sedanje nedostatke in predvideva zvišanje rent za starost in onemoglost.

Končno je izdelala centrala zakon o 40 urnem delovnem tednu, ki ga je socialnodemokratski klub predložil parlamentu in se obravnava v socialnopolitičnem odboru. Strokovne organizacije so pa obenem posvetile vso pažnjo odpravi nadurnega dela, ki povečava nezaposlenost.

Pri delavskih sodiščih je organizacija izposlovala, da smejo imenovati prisodnike za sodišče delavske organizacije.

Razen tega je deželna centrala priredila enotedenski tečaj za organizacijske funkcionarje s 23 učenci.

Doma in po svetu.

Protekcijonizem. V novejšem času se razvija povsod v svrhu utrditve raznih sistemov izraziti protekcijonizem. Ta protekcijonizem tvori prvo stopnjo do moralnega korupcionizma, ki je oče splošne in materialne korupcije. Že v normalnih časih je korupcionizem jako škodljiva pojava, danes pa je korupcija, ko se bori ogromen odstotek človeštva, ne le delavstva, ampak tudi inteligence, za svojo eksistenco, silno nevarna. Korupcija namreč zbuja, neglede na to, da izpodkopa moralno, ogorčenje in nezaupanje. Tega pa v javnem življenju ne sme biti. Vodstvo javnega življenja predvsem, seveda tudi vsi drugi faktorji, morajo stremeti po najobjektivnejši in pravični formi, kako bodo najobjektivnejši napravili vsem, ki so jim podrejeni ali ki so sicer dolžni, da izpolnjujejo v javnopravnem redu svoje dolžnosti. Tu ne sme biti izjem. Vsi smo enaki in vsi imamo v družbi naravne, enake pravice, ki se jih ne sme kršiti, če se hoče imeti voljo in prepričanje, da se s pravičnim nastopanjem čuva splošne interese in objektivno vrši svojo upravno nalogo.

V narodni skupščini v Beogradu imajo štiri klube. Vladni klub, jugoslovanski narodni klub Prpković (12 članov), narodni kmetijski klub dr. Nikić (6 članov) in narodni klub Preka (5 članov). Ti trije klubi so brez stranke. Vsekakor pa pomenijo diferenciacijo javnega življenja. Diferenciacija se je zlasti pojavila v dolgih debatah o predlogih glede volilne reforme. Klubi imajo pa popolnoma meščanski značaj in ni opaziti v njih posebnega svobodomiselnega mišljenja.

Nazori Mihajla Živanovića. V narodni skupščini je govoril poslanec Mihajlo Živanović ter rekel med drugim: Nisem za demokracijo. Sem za aristokracijo, nisem za demokracijo množic. Demokracija množic je despotija. Najbolje je, da vladajo oni, ki so za to pozvani in odgojeni, in ne množica. Množica je neumna in ne ve, za kaj glasuje in kam gre. — (Medklic posl. Gjokića: Ali niste rekli, da je množica neumna in da je narod živina?) Nisem rekel! — To so misli nemškega fašizma? Ali morda ne?

Banovinski proračun. V razpravi k banovinskemu proračunu se je oglašil tudi svetnik R. Golouh, ki je v daljšem govoru razpravljal o ustavah raznih držav in s tem utemeljeval potrebo najširše dekoncentracije in samouprave. Grešili smo mnogo, ker smo prepuščali svobodo denarnim zavodom, namesto, da bi bila kontrolirala banke in drugo kot centralni zavod banovinska hranilnica. Lesni trgovini je treba nuditi olajšave; najvažnejši je pa premogovni problem. To vprašanje bi se naj vsaj z ozirom

na grozovito socialno bedo v revirjih že končno uredilo in zagotovilo neka stalnost dela v revirjih. Tudi kmetijstvo je pri nas v krizi. Predvsem naj bi se snovale velike kmetiške zadruge, zakaj zadnji čas je, da se prične z industrializacijo kmetiške produkcije. Golouhov govor je bil dobro zasnovan in so njegova utemeljena izvajanja zbuja pozornost.

Dravski banovinski svet se je bavil te dni z ustanovitvijo bednostnega fonda v znesku 20 milijonov dinarjev. V ta fond bi se stekali uvedeni prispevki delodajalcev in delojemalcev, iz obdavčenja inozemskih delavcev, višjih doklad na družbe (ki polagajo javne račune), iz davkov na tantijeme upravnih svetnikov družb in denarnih zavodov, odstotek na obresti itd. Bomo videli, kaj bo banovinska oblast odobrila.

Šenčurski dogodki pred sodiščem. Ob Koroščevi šestdesetletnici so bile v kranjskem in kamniškem okraju prirejene razne demonstracije. Takrat je bilo aretiranih nekaj več oseb, od katerih se 12 zagovarja pred državnim sodiščem za zaščito države v Beogradu. Proti nekaterim obtoženecem je postopalo deželno sodišče v Ljubljani. V Beogradu se vrši obravnava proti naslednjim osebam: Brodar Janez, 48 let star, oženjen, posestnik v Hrastju pri Kranju, bivši narodni poslanec; Umnik Anton, 46 let star, posestnik v Senčurju, oženjen, bivši obl. poslanec; Štrcin Ivan, 48 let star, posestnik v Komendi pri Kamniku, oženjen, bivši narodni poslanec; Vomberger Jernej, 39 let star, soboslikar, oženjen; Grilc Franc, 29 let star, kmetovalec, neozženjen; Kos Vinko, 29 let star, kmetovalec, neozženjen; Loboda Josip, 20 let star, hlapec, neozženjen; Ogrin Tomaž, 31 let star, čevljar, neozženjen; Cerar Peter, 19 let star, zidarski pomočnik, neozženjen; Ilija Alojz, 28 let star, študent prava, neozženjen; Škrbec Matija, 47 let star, župnik v Kranju; Gregorin Fran, 32 let star, neozženjen, delavec. Obtoženci Brodar, Umnik in Štrcin se nahajajo v preiskovalnem zaporu Državnega sodišča.

Razpust katoliške prosvetne zveze. Z odlokom banske uprave z dne 17. t. m. je ban g. dr. Marušič razpustil katoliško »Prosvetno zvezo« v Ljubljani in v Mariboru, kakor tudi vsa v obeh prosvetnih zvezah včlanjena društva. Vzrok razpusta je baje preokoračenje delokroga.

Heinrich Mann in Käthe Kollwitz sta bila izključena iz pruske akademije znanosti. Mann je izstopil sam, ko je zvedel, da zahteva fašizem njegovo izključitev, Kollwitz je pa še prišla na sklicano sejo, kjer so ji povedali, da marksistov ne marajo. Mann je zagrešil velik zločin, ker je podpisal oklic, v katerem se apelira na združitev delavstva. Oklic je bil

republikanski, ker gre sedaj v Nemčiji borba za ohranitev demokratične republike.

Borba za politično oblast. V Berlinu so imeli socialisti v nedeljo tri zborovanja. Govoril je tudi s. Löbe. Rekel je, da socialna demokracija vodi dalje boj za osvojitve politične moči. Nobenih kompromisov in koalicij ne bo več sklepala, marveč si bo izkušala priboriti vso državno oblast. Po shodih je bila manifestacija po ulicah, ki jo je policija preprečila, dasi jo je prej dovolila.

Italijanski zaupnik v Berlinu. V Berlinu ima Mussolini svojega zaupnika, ki daje Hitlerju navodila. Imenuje se senator Malfini.

Nemški pisatelj Tomaž Mann se je izjavil za socialistično republiko.

Umetnost naj bo dekla fašizma. Na berlinski akademiji za umetnost so se zadnji petek ravno vršili državni izpiti, ko so vdrle v poslopje oborožene tolpe nacionalnih socialistov, ki so navzoče dijake razgnale, profesorje izpitne komisije preteple in vrgle na cesto, izpitne akte so uničile, nato pa vrata zabile s kovanimi žebli. Nacionalno-socialistični minister za prosveto pa pripravljala nov zakon o sprejemanju slušateljev na umetnostno akademijo, po katerem se bodo prosilci za sprejem temeljito analizirali, da-li so glede nacionalističnega mišljenja popolnoma neoporečni. Torej, »numerus clausus« za vse one, ki ne prisegajo na Hitlerjev »Hakenkreuz«. Kakšne pohlevne ovčice so pač bili socialistični »teroristi«, ki so pustili, da se je celih 15 let pod njihovimi vladavinami nemoteno redila nacionalistična hidra. Imeli so v rokah krmilo vsega državnega aparata, a ga niso znali izrabljati ter so brez odpora pustili, da jim ga demagogi izvijajo iz rok. Papirnati protesti sedaj nič več ne zaležejo. Če bi se iz tega vsaj kaj naučili za bodočnost.

Pred inflacijo? Na Angleškem se zopet pojavlja tendenca po inflaciji. Mnogi finančniki pripravljajo tla zanj. Isto stremenje se pojavlja tudi v drugih, zlasti severozahodnih deželah. Kakor vse kaže, hoče kapitalizem napraviti to novo operacijo, ki se pa ne bo omejevala samo na Anglijo. Za delavce in nameščence bodo to zopet neprijetni časi.

Atentator Zangara, ki je hotel ustreliti novega predsednika Zedinjenih držav Roosevelta v Miami, je bil obsojen na dosmrtno ječo.

Če si z naročnino v zaostanku, jo poravnaj takoj! Pomisli, da se morajo delavski listi vzdrževati izključno z lastnimi sredstvi. ---

Mihail Zoščenko — Iv. Vuk:

Humoristično-satirične zgodbe.

III. Mešana solata.

1. Napitnina.

Jaz sam nisem bil, kakor veste, onkraj meje, zato tudi ne morem dokumentarično dokazati, kar se tam godi. Ali neki prijatelj in tovariš se je pred kratkim vrnil iz inozemstva in pripoveduje cel kup originalnih reči.

Pravi vzrok je, da kapitalizem ljudi stiska. Brez denarja ne puste tam človeku takorekoč niti dihati. Za vse je treba tam plačati. Človek kihne — plačaj dinar.

Tudi pri nas zahtevajo sedaj večkrat denar. Ne bom lagal, pri vsakem koraku — seži v žep. Otroci božji! Ali naj bo kakorkoli, zdi se mi, da je življenje pri nas lažje. Na primer, pri nas ni treba dajati napitnine. In radi tega se nebo še ne podere. Natakari se bo na primer skremžil ali zaropotal s stolom, ker je na njem, hudič vzemi, sedel skopuh. Vendar — s tem je končano! In marsikateri natakari, razredno zaveden takorekoč, ne zaropota niti s stolom. Vzdihne samo tiho — glejte, takšni ljudje so danes!

Ali tam pri vas, onkraj meje, doživi lahko človek, če bi na primer ne dal napitnine, debele neprijetnosti. Jaz sam nisem bil, kakor veste, ni-

kdar v inozemstvu in ne poznam inozemskega reda. Vse to se je dogodilo mojemu prijatelju. Bil je v Italiji. Hotel je videti Maksima Gorkega. Ali ni prišel do cilja. Postal je nervozen in se vrnil v drago očetnjava.

In vsa nesreča je bila samo v napitninah.

Ali je bilo krivo, da moj prijatelj ni imel dovoljenja, ali pa, da ni dajal napitnine iz kakršnihkoli principov, razumete, ki mu niso dopustili dajati napitnine, kratko, nikomur ni dal napitnine. Niti v gostilnah niti v hotelih — nikomur.

Zakaj, je mislil, če začne človek denar razmetavati, se vrne domov nag kakor turški svetnik.

Zakaj, služinčadi je tam na stotine, toliko, da bi lahko z njo svinje krmili! Le pri nas je, razumete, tako, da samo vratar sedi pri vhodu in se nobenega ne dotakne. Še opaziti ga ni. Ali tam, morate vedeti, če treba odpreti vrata — jih odpira trideset. Poskusi, bratec, in ustrezi vsakemu.

Z eno besedo, moj prijatelj ni dal nobenemu ničesar.

Prišel je, razumete, v prvi hotel. Tam so ga sprejeli, moram reči, zelo spoštljivo. Vse je bilo udobno. Če je šel mimo, so vsi snemali kape. In tako, povsod češčen, je plaval štiri dni skozi življenje in je nato odpotoval v drugo mesto. In napitnine, razumljivo, ni dal nikomur. Iz principa!

Prišel je v drugo mesto. Stopil je v hotel. Glejte — vse drugače so postopali z njim. Nihče ni snel kape. Razgovori so bili kratki. Hladni. Lakaj so se obračali stran. Postrežba je bila slaba.

Prijatelj je mislil: Kakšen zoprni hotel! Vzajem, je mislil, svojo prtljago in odidem drugam.

Vzel je prtljago in odšel drugam. V drug hotel. Oh, beda! Toliko, da mu niso po nogah hodili. Prtljago so metali sem in tja. Kosilo je bilo slabo. Pozvoni — in sobarica? Kakor da je mutasta... arogantna.

Dalje kakor dva dni moj prijatelj ni vzdržal. Odpotoval je, ves v skrbeh, v drugo mesto.

V tistem mestu je mojega prijatelja vratar malone ubil. S takšno naglico je namreč zaprl vrata. In kakšno sobo so mu dali. Tfu! Hudič vzemi — tik pri kuhinji. In osebje? Če je šel kateri mimo njegove sobe, je udarjal s čevlji tako glasno, da je moj prijatelj, rečem vam, postal ves nervozen. In ne da bi videl Maksima Gorkega, se je vrnil v svojo drago očetnjava.

Ali tik pred odhodom je srečal enega izmed svojih prejšnjih tovarišev. Povedal mu je o svojih neprijetnostih.

In tovariš je rekel: »Jasno,« je rekel, »prisegel bi, da si dajal slabo napitnino. In zato so ti na prtljagi zaznamovali različne črte. Minus — črte. Da. Vedno naredite take znake, da njihov bližnji ve, kako je bilo. Tisti, ki mnogo dajo, dobe plus. Skopuhi — minus.«

Kakor blisk je hitel moj prijatelj domov. Resnično, na levi strani kovčega — štiri črte vodoravno...

Moj prijatelj je zbrisal črte in se odpeljal v očetnjava.

(Dalje prihodnjik.)

Grčar Viktor:

Pravljica o Velikem Mariboru.

(Nadaljevanje.)

O čisto kmečkem značaju Rošpa, Krčevine in Košakov pa tudi ne more biti govora. Kakor v okolici južno Drave, sta tudi tu naseljena mestna obrt in industrija. Pa tudi poljedelska gospodarstva teh krajev v veliki meri ne nosijo več značaja individualno-rodbinskega gospodarstva. Na severu Maribora, vse tja do sv. Urbana nosijo zemljiška posestva pečat Maribora. To so po večini vinogradniška posestva. Pri njih velja kot značilnost, da se zgradbe na teh posestvih ločijo v dva bistveno neenaka dela. Prvi je viničarija s hlevom, za onega, ki na posestvu prebiva in ga obdeluje. Drugi je hiša za gospodarja (»Herrenhaus«!), ki na posestvu ne stanuje trajno, ampak ima svoj dom v mestu, v Mariboru (celo v Gradcu, na Dunaju), kjer hodi za svojimi trgovskimi posli in uživa donos svojega posestva, dočim je pravi obdelovalec padel na nivo najnižjega meznega delavca.

Ako pa pogledamo okoliške občine južno Drave, opazimo zopet popolnoma nasprotno sliko onim tovaršicam na severni strani. Tu ni vinogradov (vsaj po večini ne), ni viničarjev in ne »Herrenhaus« za mestno gospodo. Pa tudi ni kmečkih posestev v pravem smislu besede.

Že zunanji pogled teh vasi nam to pokazuje. Zgradbam manjkajo oblike onega sistema, ki so znak kmečkega gospodarstva. Bistvo gospodarstva kmeta ni doma, to so njive, travniki, gozdovi, dom pa ima zopet v gospodarskem poslopiju (hlevi, shrambe in remize, skednji i. t. d.) svojo pretež in zaostaja zgradba za ljudsko bivališče dostikrat daleč za temi. V naši južni okolici pa je zgradba za stanovanje glavno poslopije. Gospodarsko poslopije je nekako okrnjeno, kakor bi v razvoju zaostalo, včasih ga v obče ni. Bolje negovani pa kakor na deželi, so vrtovi z načinom najintenzivnejšega obdelovanja zemlje. Pridelujejo se izključno živila za mesto, ki se vsak dan sproti spravljajo

na trg. Okoliška zemljiška produkcija ima izrazito vrtnarsko-obrtni značaj. Okoličani pridelujejo živila samo za preskrbo mesta in za denar. Oni se od poljedelca-kmeta ločijo povsem.

Prave kmečke okolice v neposredni bližini mesta torej skoraj ni. V kolikor pa postojajo, tudi ne more mestnega značaja Maribora prav tako nič kvariti, kakor ga tudi dosejaj ne kvari. Obratno, skoraj vse do predvojne dobe je tudi mesto samo imelo mešan mestno-kmečki značaj. Meščani so bili tudi poljedelci in so se nahajala posestva ne samo izven mesta, temveč celo v mestu samem. In vendar ni to nič oviralo, da bi Maribor ne bil skozi stoletja, iz temnega srednjega veka sem, pravo mesto z vsemi privilegiji, odličji in ne-ličji mest vsakokratne dobe. Pa bi zdaj to moralo biti drugače?

Narobe, naše mesto v sedanosti bolj potrebuje domačih predelov z ohranjenim, čisto prirodnim značajem, kot kdaj poprej. To ravno iz razloga, ker se mora, ako ostane še nadalje uklenjeno v ta ozek obroč mestu nenaklonjenih okoliških občin, tudi še nadalje nenormalno razvijati, t. j. v višino. Na skoro najmanjšem prostoru med mesti v državi mora prebivati iz leta v leto več ljudi. Iz zdravstvenih pogledov že danes naši parki ne zadostujejo več. Razvijajoče mesto pa mora imeti kraj, kamor se lahko poda njegovo prebivalstvo, da se vsaj za nekaj časa izogne vsem kvarnim vplivom, ki ga dih mesta in njega prometni utrip stalno porajata doma. Meščani že danes, od kar se je iz ceste proti Kamnici napravila avtomobilska cesta, nimajo mesta, kjer ne bi bili stalno ogroženi od prahu, ki ga dvigajo vozila meščanov in okoličanov. In ker je vsaka odpomoč v tem pogledu mogoča samo izven teritorija mesta samega, mesto sploh ne pride v položaj, da bi moglo to za prebivalstvo tako važno vprašanje tudi samo rešiti.

(Dalje prihodnjič.)

Ljubljana.

Savez Metalnih Radnikov Jugoslavije, podružnica Ljubljana sklicuje za nedeljo, dne 26. februarja t. l. svoj redni letni občni zbor, ki se bo vršil v veliki dvorani Delavske zbornice ob 9. uri dopoldne. Udeležba je za organizirane člane dolžnost!

Delavska šola »Svoboda«, ki se je pričela dne 4. novembra 1932, se vrši še vedno vsak petek v dvorani Delavske zbornice. Sedaj predava še s. dr. Jelenec o državi. Potem pa pride na vrsto s. Štukelj s predavanjem o zgodovini delavskega gibanja in socializma. Vsak petek se prične predavanje točno ob pol 8. uri zvečer. Sodrugi, obiskujte redno svojo šolo!

Proslava 50 letnega jubileja Karla Marxa bo v Ljubljani na praznik dne 25. marca dopoldne v dvorani Delavske zbornice. Proslavo organizirajo skupno »Svoboda« in strokovne organizacije.

Kongres zveze »Svoboda« bo dne 26. marca v Ljubljani. Posvečen bo jubileju Karla Marxa in 20 letnici »Svobode«.

Kavarna v ljubljanskem nebotičniku. Ni sicer to socialno-politična notica, vendar je zanimiva. V torek popoldne so namreč v ljubljanskem nebotičniku, ki ga je zgradil Pokojninski zavod za nameščence, v enajstem nadstropju otvorili moderno opremljeno kavarno. Dostop v kavarno po stopnicah bi bil res precej naporen, zato porabljajo gostje dvigalo. Otvoritev kavarne je vodil novomenovani predsednik Pokojninskega zavoda dr. Vilko Baltič, bivši veliki župan, ki je imel daljši nagovor na navzoče povabljene goste.

Pivovarji — Ljubljana. Pivovarniški koncern »Union«, da se tako izrazimo, je tekom nekaj let zadušil pivovarne v Mengešu, v Lescahu, v Laškem, v Mariboru ter v Ljubljani. Uradno je za leto 1932 izkazal 20 milijonov čistega dobička. Dividende so torej neokrnjene, kriza se jih ni dotaknila. Ali... da se zavarujejo že v naprej nedotakljivosti svojih dividend, so počasi poslabševali položaj delavstva v svojih pivovarnah v Mariboru in Ljubljani. Pivo so medtem podražili že štirikrat. Deputat piva delavcem se je pa vzel. Sedaj pa reducirajo delavce tudi v Ljubljani, kakor jih je v Mariboru, a ostalim hoče znižati mezde, ki so že sedaj takorekoč beršake, za 12½%.

Strokovna organizacija v pivovarni »Union« sicer ni 100%, tudi je bila dosedaj nekoliko premalo aktivna. Vendar ta pritisk delodajalca je vzdignil delavstvo, da je na svojem sestanku 21. t. m. polnoštevilno povedalo upravi pivovarne »Union«, da ne dovoli znižanja plač in tudi nobenih redukcij delavstva.

Sestanek je bil polnoštevilno obiskan in pokazal vso odločnost pivovarniškega delavstva. Sklep je bil, da centrala živilskih delavcev v imenu vsega pivovarniškega delavstva, zaposlenega v pivovarni »Union« pove, da na predvidene redukcije delavskih mezd za 12,5% nikakor ne more pristati, ker so se v zadnjem času zvišale vse življenjske potrebe za okrog 25—30%. Tako znižanje bi bilo preobčutno, ker je delavstvo svoj čas že itak pristalo, da se je ukinito deputatno pivo mesto takratnega znižanja mezd. Poleg tega je pa uprava pivovarne že štirikrat zvišala ceno piva, ne da bi se pri tem oziralo na položaj zaposlenega delavstva. — Delavstvo je pripravljeno znižati delovni čas za 16 ur mesečno, samo da se preprečijo vsake nadaljnje redukcije delavstva.

Delavstvo zahteva, da se odpoved delavstva takoj prekliče in da uprava odgovori na stavljene zahteve do 24. t. m. do 12. ure, ker se bo ob isti uri vršil sestanek vsega delavstva za nadaljnje ukrepe.

O rezultatu bomo poročali v prihodnji številki. Eno je, danes je mogoč uspešen boj le pod organizirano močjo in 100% solidarnostjo vsega delavstva, zaposlenega v eni tovarni. Kdor še tega sedaj ne vidi in ne spozna, je škodljivec sebi in vsem in je treba tako dvoživko naravnost izriniti iz obrata. Kdor ni z nami, je proti nam in proč z njim.

Delavci se organizirajo in izobražujejo.

Socialni tečaj v Breznu.

Podružnica Splošne delavske zveze Jugoslavije v Breznu je, kakor smo že poročali, dne 5. t. m. priredila v gostilni Gregl socialni tečaj za delavce, ki so zaposleni v tamošnji tovarni lepenke. Med članstvom vlada veliko zanimanje za izobrazbo, zato je pričakovati, da bo ta podružnica,

čimprej postojala še le kratko dobo, lepo napredovala ter da bo kmalu organizirana večina delavstva v tej tovarni.

Slika nam prikazuje sodružice in sodelavce, ki so se udeležili socialnega tečaja.

Maribor.

Medstrokovni odbor (Strokovna komisija) v Mariboru sklicuje za nedeljo, dne 26. februarja t. l., ob 9. uri dopoldne v prostorih Delavske zbornice, Sodna ulica 9-II, svoj letni

OBČNI ZBOR (plenum)

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo o delovanju Strokovne komisije.
2. Volitev nove strokovne komisije.
3. Raznoterosti.

Vabljeni so vse podružnice, da se po svojih odborih udeležijo tega občnega zbora.

Žena in sodobna družba je bil naslov predavanja »Svobode«, ki se je vršilo minulo sredo v dvorani Delavske zbornice. Predavala je vrla zagovornica ženskih pravic s. Angela Vodecova iz Ljubljane, ki je v lepem in globoko zasnovanem govoru na lahko razumljiv način orisala stremeljenje, borbo, miselnost itd. žene v sodobni družbi. Zlasti zanimivo je bilo izvajanje predavateljice v pogledu stremeljenj in mentalitete meščanske ter proletarske žene. Predavateljica je žela za svoja izvajanja od hvaležnih poslušalcev dolgotrajno odobravanje. Po predavanju se je razvila še kratka debata, v katero so posegli nekateri navzoči. Obisk je bil kljub slabemu vremenu zelo zadovoljiv.

Pred novimi redukcijami delavstva v tovarni »Iris«. V tovarni »Iris« na Pobrežju grozi delavstvu nova redukcija, ker baje zavarovalnica še vedno ni izplačala zavarovalnine, ki bi jo vodstvo tovarne moralo sprejeti radi svoječasne požara v tej tovarni. Zakaj se izplačilo zavarovalnine zavlačuje je nerazumljivo, neizogibna posledica pa bo, da bo zopet narasla že itak ogromna armada brezposelnih. Toda, kdo se briga za to!

Gospodarska kriza in kaznjenci. Uprava kaznilnice mariborskega okrajnega sodišča v Mariboru je že v jeseni lanskega leta odposlala na dopust mnogo kaznjencev. Pozneje je bilo še vsak mesec odpuščenih nekaj kaznjencev, tako da se v kaznilnici nahaja sedaj poleg osumljenцев, ki so v preiskovalnem zaporu, le par kaznjencev, kolikor jih potrebujejo za opravljanje hišnih del. Prejšnja leta je bila kaznilnica v zimskem času vedno prenapolnjena.

Mariborski športniki za brezposelne. Čisti dobiček nogometnih te-

kem mariborskih športnih klubov, ki so se vršile minulo nedeljo, so športniki darovali za pomožno akcijo. Nabralo se je Din 1050.—, katera vsota je bila oddana socialno-političnemu uradu.

Zverinski napad. Te dni je izvršil nek neznanec v bližini Slov. Bistrice napad na 70letnega posestnika Simona Žnidarja, ki se je v spremstvu svoje poročene hčerke vračal proti domu. S kamenom je napadalec pobil nesrečnega starčka na tla, nato pa posilil njegovo hčerko Julijano Pelpinak. Posestnik Žnidar je kmalu podlegel zadobljenim poškodbam. Skrivnostnega neznanca, ki je izvršil napad, pa doslej še niso mogli izslediti.

Vesela vest za roditelje. Danes moremo sporočiti staršem veselo vest, ki je baš v sedanji dobi velikega pomena. V času zvišanja cen raznih proizvodov in surovin, nas je veselo iznenadilo, da je tovarna »Tivar« ponovno znižala cene svojih konfekcij. Cene za otroške obleke so znatno nižje od prejšnjih že itak nizkih cen, tako da je danes slehernemu omogočeno, svojega otroka lepo in dobro obleči. Kvaliteta »Tivar« oblek je odlična in vedno večje število odjemalcev te naše domače vodilne tovarne je najboljša priporočilo.

Eno leto robije. — Mučna afera iz mariborske družbe. Pred meseci smo poročali, da je bil pri okrožnem sodišču v Mariboru obsojen zasebni uradnik g. B. S.-r., nameščen pri svojem sorodniku industrijalcu g. R., na 3 mesece zopora in plačilo Din 5000.— odškodnine radi hudodelstva poskusa posilstva, katerega je hotel obsojeni zagrešiti nad neko ugledno mariborsko gospodinjico. Kazenska sodba pred mariborskim sodiščem je bila izrečena pogojno. Obsojeni pa se je po svojem zagovorniku, odvetniku dr. Stanuku Storu proti tej obsodbi pritožil na najvišje sodišče v Zagrebu. Istočasno pa se je pritožil tudi državni tožitelj radi preizkušnje kazni. Ta teden je prišla iz Zagreba rešitev obeh pritožb. Kasacijsko sodišče v Zagrebu je zavrnilo pritožbo dr. Stora in ugodilo pritožbi državnega tožitelja ter spremenilo kazen tako, da se obtoženi B. S.-r. obsodi radi gornjega dejanja na eno leto robije in sicer nepogojno, tako da mora torej to kazen odsedeti na vsak način po pravomočnosti sodb. Kazen robije, izrečena od mariborskega okrožnega sodišča kot prvega sodišča, se mora odsedeti v mariborski moški kaznilnici, ki se nahaja na desnem bregu Drave in morajo tam vsi kaznjenci nositi tudi kaznijsko obleko. Ta sodba je seve izzvala v mariborskih, takozvanih boljših krogih veliko zanimanje in presenečenje. Bo pa gotovo svarilno vplivala.

Glasbeni odsek I. delavskega kolesarskega društva v Mariboru, vabi vse člane in prijatelje društva, da se udeležijo v nedeljo, dne 26. t. m. vožnje s sankami v Fram. Odvoz ob 13. uri izpred gostilne Friedau na Tržaški cesti 1.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnе v Mariboru. - Telefon šte. 2324.

Svarilo! Dotikanje vseh vrst električnih napeljav, tudi vtrganih in dolivsekih žic od visoko in nizkonapetnega omrežja, kakor tudi bližnjih telefonskih in brzojavnih naprav ter vtrganih anten, je življenjsko nevarno. V vsakem slučaju, kjer se opazi vtrgane in dolivseke žice ob napeljavah, naj se mimoidoči ljudje opozorijo na nevarnost, da se jim preveč ne približajo ter naj se nemudoma telefonsko (tel. štev. 2323) obvesti mestno elektriško podjetje v Franciškanski ulici št. 8.

Redni letni občni zbor podružnice živilcev. Ob nabitosti polni društveni dvorani članstva, se je vršil dne 12. t. m. redni občni zbor podružnice živilcev, da položi račune poslovanja za prešlo leto. Iz poročila predsednika s. Klinara se je ugotovilo, da šteje podružnica pekov 113 članov, za 10 članov več od zadnjega obnove zboru. Podružnica ima tudi dva kulturna odseka: pevski in tamburaški zbor. Članskih sestankov je bilo 7, med temi 1 redni občni zbor, 5 članskih zborovanj in božičnica brezposelnih, nadalje 8 odborovih sej in več važnih posvetovanj. Prošlo leto je bilo sila živahno v delovanju; odbor se je trudil neumorno za dobrobit članstva, toda uspehi so bili le malenkostni.

Blagajniško poročilo s. Sundnerja je bilo zelo zanimivo, izplačala se je na podporah ogromna vsota Din 19.834 in sicer rednih Din 12.426, izrednih Din 2406, bolniške Din 100, potne Din 210 in božične Din 4692. Pač znamenje časa. Že v tem dejstvu se zrcali velika korist, ki jo nudi razredna organizacija svojemu članstvu.

Predsednik pevskega odseka s. Bratuša je poročal o položaju tega za organizacijo velepomembnega kulturnega odseka. Pevski zbor šteje 32 aktivnih in 232 podpornih članov. Odsek je v dobrih rokah, deluje pridno in živahno.

Za tamburaški odsek je poročal predsednik s. Jazbinšek. Ta odsek ima 15 sodelujočih članov. Zadnji čas je opaziti disciplinirano delovanje in lep napredek.

Posredovalec dela s. Ozmec je poročal o delovanju te važne funkcije za organizacijo. Slišalo se je, da je dobilo iz organizacije 6 sodergov zaposlitev. Opažati je zadnji čas, da se bavijo s tem delom povsem neupravičeni ljudje, katerim bo treba stopiti na prste.

Stanje sekcije pivovarstev je žalostno, šteje le 6 članov in to vsled popolne ustavitve obrata. Sklenilo se je, da sekcija likvidira, obstoječe članstvo pa se pridruži pekovski organizaciji.

Pri točki volitve, je članstvo izvolilo sledeče funkcionarje: predsednik Klinar, Rakuša, zapisnikar Vesenjak, Korošec, blagajnik Sundner, Vesenjak, pregledniki Kolar, Bratuša, Premužak, širši odbor Poš, Sloif, Butja, Franc, posredovalec Ozmec, delegati Rakuša, Klinar in Sundner. V novem odboru so sami zavedni sodruzi, ki dajejo dovolj jamstva za uspešno bodoče delovanje.

Mnogo je članstvo razpravljalo o veliki akciji živilskih organizacij za uzakonitev nedeljskega počitka in odpravo nočnega dela. Debata je bila zelo živahna in zanimiva. Glasom sklepa plenarne seje v Ljubljani se zbirajo podpisi pomočnikov, kateri se predložijo kr. banski upravi, da bo končno uvidela mnenje ogromne večine pomočnikov in muno potrebo po ureditvi eminentnega vprašanja ureditve delovnega časa v pekovski stroki. Podpise je dalo 88 pomočnikov, s tem je članstvo pokazalo odločno voljo in zahtevo po socialni remeduri v živilski stroki.

Razmere, ki vladajo v pekovski stroki, so zares vnebovpijoče, vajenci se izrabljajo do brezmejsosti, pomočniki imajo po večini sramotne delovne pogoje, krošnjarenje se je razpaslo do ostudnosti, zares strašne razmere in to v kulturni Sloveniji. Zato je zahteva vseh pomočnikov po socialni ureditvi pekovske stroke povsem upravičena in utemeljena. Zahtevamo ponovno od kr. banske uprave, da se končno enkrat usliši mnenje večine pekovskih pomočnikov.

V celoti je občni zbor pokazal veliko razredno zavednost članstva, agilno delova-

nje v pokretu in stremjenju po višji kulturi. Soderzi, takih, dobro uspešnih sestankov si želimo še več, tedaj ne bo dolgo čas, da bo Vaš vrli pevski zbor zapel mogočno: Mi vstajamo in vas je strah. Zato na delo in po zdravljeni sodruzi.

Delavski pevci. Prihodnja vaja se bo vršila v soboto, dne 25. t. m. ob pol 20. uri v prostorih »Frohsinna«, Frankopanova ulica 29-I. Dolžnost pevcev je, da pridejo vsi in točno.

Občni zbor »Detoljuba« se bo vršil v soboto, dne 25. t. m. ob pol 20. uri v društvenem lokalu na dvorišču »Ljudskega doma«, Ruška cesta 7. Stariši, pridite polnoštevilno.

Nega lepote — zmerne cene »Kosmetikum«. Maribor, Gosposka ul. 15. Salon Mares.

Delavci in nameščenci jedo samo v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6.

Vse, kar rabite za pisarne, kupite v trgovini Ljudske tiskarne d. d., Slomškov trg 6

Celje.

Apel na javnost!

Delavstvo prazarne in kemične tovarne v Celju naznanja javnosti, da je že 11 mesecev brezposelno in da je izčrpalo že vso podporo. Obrčamo se na vsa socialno čuteča srca, da priskočijo tem 50 delavcem, ki stradajo s svojimi družinami v mrzlih stanovanjih, na pomoč. Najsi bo na kakršenkoli način, v prvi vrsti pač z živili. Vsako najmanjše darilo je dobrodošlo.

Dolgo smo bili tihi in trpeli, sedaj ni mogoče več; ker ni dela, tudi ni jela.

Zgoraj omenjeno delavstvo prosi vsakega darovatelja, da pošlje natančen naslov, da ga vnesemo v naš album.

Vsa darila naj se pošljejo na Splošno delavsko zvezo Jugoslavije, podružnica Celje, F. Oset, Zavodna št. 62.

Trbovlje.

Prosvetni večer. V ponedeljek, dne 6. marca t. l. ob 7. uri zvečer priredi podružnica »Svobode« v dvorani Delavskega doma prosvetni večer, na katerem bo prvič nastopil naš pevski zbor z izbranim sporedom. Delavska godba bo zaigrala nekaj koncertnih komadov. Recitacijski zbor bo recitiral odlomek »Noč«, na kar bo sledilo kratko predavanje o pomenu delavskih kulturnih organizacij. Vabimo vse delavce in delavke, da se te prireditve v čim večjem številu udeležijo in se tako seznanijo z delom naše kulturne organizacije »Svobode«.

Občni zbor »Počitniške zadruga«. V nedeljo, dne 5. marca t. l. se vrši ob 3. uri popoldne v Delavskem

domu v Trbovljah redni letni občni zbor zadruga »Počitniški dom«. — Dnevni red običajen. Dolžnost vseh članov je, da se istega sigurno udeležijo!

Načelstvo.

Občni zbor podružnice »Svobode«. Za nedeljo, dne 26. februarja t. l. sklicuje podružnica »Svobode« svoj redni letni občni zbor, kateri se vrši ob 9. uri dopoldne v Delavskem domu z običajnim dnevnim redom. — Dolžnost vseh članov in članic je, da se istega sigurno in polnoštevilno udeležijo!

Odbor.

Ptuj.

Pobijanje brezposelnosti z maskrado. Kljub vsemu pomanjkanju in bedi ne sme izostati zabava, rajanje itd. Zadnjič veseljačenje v Narodnem domu in pri Zupanciču, v soboto je bila »prireditve lovceve«, sedaj pa vabi »sportni klub« na maskrado, kjer bosta »Heila« in »Živio« gotovo imenitna zabava. Imamo kristalnočiste narodnjake, ki zamerijo delavcu, ako ima otroke vpisane v nemški šoli, ker je Nemec, a jih ni sram bratiti se z mogočnimi inozemci, ki zapostavljajo naše delavstvo. Medtem ko delavec, Nemec, ki ima svoje otroke v nemški šoli, radi tega ne dobi službe, da bi svojim otrokom dal kruha, pa sprejemajo starši sitih otrok vabila na nemško pustno maskrado. Vprašali bi tudi nekatere gg. trgovce, ali je res, da so dali svojim pomočnikom denar za pustno zabavo, ker vemo, da za pomož-

no akcijo težko dajejo...? Za vse to se pač delavstvo ne more navduševati v času, ko mnogi nimajo kaj jesti in tavajo nagibosi in premraženi naokoli. Takim ljudem pač ni do zabave.

Zahvala. Podpisana se najtopleje zahvaljujem vsem sodružicam Zveze delavskih žen in deklet, ki so sprejemale mojo hčerko Jožico na njeni zadnji poti dne 9. t. m. Nadalje se iskreno zahvalim gđc. Ani Veziak, razr. učiteljici za lep govor, ki ga je obdržala v prisotnosti njenih sošolk v zadnji pozdrav. — **Rezi Domanjko, Ptuj.**

Čevlji iz človeških las. Sovjetski komisar za domačo industrijo je izdal naredbo, po kateri se morajo po vseh brivnicah zbirati človeški lasje in se pošiljati v posebno tovarno v Nižnji Novgorod, kjer se iz odstriženih las izdelujejo klobučevinasti čevlji (Filzschuhe), ki se v Rusiji mnogo nosijo. Prvega januarja se je ta tovarna otvorila in ima že 3000 ton las na razpolago. Letno računajo, da bodo dobili 1500 ton las, kar bi zadostovalo za poldrug milijon parov čevljev. Sčasoma nameravajo obrat razširiti tako, da bo vsak prebivalec lahko dobil letno 1 par klobučevinastih čevljev zastoj.

Znižujemo cene

**OBLEKE
ZA OTROKE
CENEJŠE**

Poprej Din 120
Poprej „ 140
Poprej „ 150

sedaj Din 70
sedaj „ 90
sedaj „ 110

Omogočamo starišem, da svoje otroke dobro oblečejo po neverjetno ugodnih pogojih, kar je sedaj važnejše kot kedaj poprej.

**OBIŠČITE NAŠO PRODAJALNO
TIVAR OBLEKE**

STAVBENA, KONZUMNA IN GOSTILNIŠKA ZADRUGA

„DELAVSKE DOM“

V TRBOVLJAH R. Z. Z. O. Z.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po čistih 6% od dne vloge do dne dviga. Ima 3 delavske domove, 2 v Trbovljah, kakor tudi 3 prodajalne in 2 gostilni v Trbovljah in 1 prodajalno in gostilno v Senovem pri Rajhenburgu, v katerih se oddaja blago najboljše kvalitete po najnižjih cenah. Član te zadruga lahko postane vsak, ki vplača delež in vpisnino; delež znaša Din 400.—, vpisnina Din 10.—.

NAČELSTVO.

Nalagajte svoje prihranke

**v Štajerski hranilnici in posojilnici
v Mariboru, Slomškov trg štev. 6.**

**Vloge obrestujemo po 5 1/2 %
proti trimesečni odpovedi.**